

Ons pedagogisch handelen buitenschoolse opvang Kloek

Op de website van KION zie je onder *Zo werken wij* hoe we in ons beleid vorm hebben gegeven aan de pedagogische doelen en onze pedagogische uitgangspunten.

In dit document staat hoe we de pedagogische uitgangspunten bij onze locatie praktisch uitwerken. Als we eventueel iets extra's doen of anders werken dan in het algemene beleid beschreven staat, dan vind je dat hier ook in terug.

Samen met de praktische informatie geeft dit document de informatie die specifiek is voor deze locatie.

April 2019

We bieden emotionele veiligheid, betrokkenheid en warmte

We creëren een open, warme sfeer waarin kinderen zich op hun gemak voelen. We zijn geïnteresseerd in wat je kind bezig houdt en kunnen genieten van de mijlpalen die we bij je kind zien. We gaan uit van positieve aandacht, waardering en stimulans. Op z'n tijd hoort daar natuurlijk ook hulp, bescherming en steun bij.

Voorbeelden

- Kinderen vertellen ons regelmatig welke (spannende) dingen ze gaan doen. Bijvoorbeeld afzwemmen, een voetbalwedstrijd of een familielid die ziek is. Als het kind weer bij de buitenschoolse opvang komt dan vragen wij altijd hoe het gegaan is.
- Door veel met de kinderen bezig te zijn weten we ook goed wat hen bezig houdt en waar hun interesses liggen. Vanuit dat oogpunt proberen we kinderen doelbewust iets samen te laten doen. Vaak zien we dat kinderen door deze interactie makkelijker vriendjes maken.
- Bij het brengen en ophalen nemen we echt even de tijd voor het kind, vragen aan ouder of er bijzonderheden zijn. Aan het einde van de dag vertellen we aan de ouder hoe de dag verlopen is en zeggen tot ziens.
- Nieuwe kinderen kunnen bij ons rustig wennen. We vragen een leeftijdgenootje om samen met de pedagogisch medewerker (de verantwoordelijkheid ligt altijd bij de laatste) het kind wegwijs te maken op onze bso. Ook checken we regelmatig of het kind het naar zijn zin heeft, of het aansluiting vindt bij de groep en of het tot spel/ interactie komt.
- De kinderen die naar de voorschoolse opvang komen, worden begeleid naar de klaslokalen en daar is de overdracht naar de leerkracht. Eventuele bijzonderheden over een kind kunnen dan worden doorgegeven aan de leerkracht.

Kijken en luisteren naar kinderen staan centraal

Of het nu om een baby gaat die huult of een bso kind dat zich lijkt te vervelen; alleen met goed 'kijken en luisteren' leren we onze kinderen écht kennen. Met extra aandacht van ons, moeilijker spel materiaal of een speciale activiteit, kunnen we dan inspelen op die specifieke behoefte. We volgen het welbevinden en de ontwikkeling van alle kinderen. Bij de buitenschoolse opvang hebben kinderen hierin natuurlijk ook (en soms zelfs letterlijk) een eigen stem.

Voorbeelden

- Op het schoolplein verzamelen de kinderen op vaste plekken. Daar ontstaan al leuke gesprekjes over hoe de schooldag is verlopen. Daar kunnen de kinderen hun spreekwoordelijke ei al kwijt aan de pedagogisch medewerkers.
- Soms zijn er kinderen die even met rust gelaten willen worden. Wij laten dit altijd even toe. Daarna gaan we met het kind praten om te horen wat er aan de hand is. Als kinderen zelf hun spel kiezen en dit verder uitbouwen, vindt er zo weinig mogelijk bemoeienis plaats van de groepsleiding. De pedagogisch medewerker zal vooral observeren en af en toe een nieuwe impuls aan het spel geven. Soms nodigen de kinderen de pedagogisch medewerker uit om mee te spelen of te helpen. Hier wordt over het algemeen op in gegaan door even samen te spelen en ze verder op weg te helpen.
- Als een pedagogisch medewerker een activiteit aanbiedt, probeert ze in te spelen op de interesse en behoefte van de kinderen. Voorbeeld: de kinderen hebben veel energie en uiten zich luidruchtig. We proberen dan met de groep naar buiten te gaan, even te gaan dansen of een beweegspelletje te doen. De kinderen hebben hierin veel plezier.
- Kinderen die nieuw zijn bij Kloek krijgen de tijd om te wennen. We leren ze stap voor stap de andere kinderen, de pedagogisch medewerkers en het dagritme kennen. Hoe deze wenperiode ingevuld wordt, gaat in samenspraak met de ouders. We proberen zoveel mogelijk rekening te houden met de leeftijd en de aard van het kind. Op basis van het gedrag van het kind passen we het plan als het nodig is aan.
- Ons aanbod is gebaseerd op kijken en luisteren naar kinderen. Voorbeelden: Samen bedenken we met het kind wat het graag wil doen. Als we merken dat een ouder kind het leuk vindt, om een jonger kind of de pedagogisch medewerker te helpen, dan mag dat. Bijv. met tafel dekken, boodschappen uitpakken
- Kinderen op onze bso zijn ook vertegenwoordigd in de Kinderraad. De Kinderraad denkt mee, adviseert en beslist in sommige gevallen ook. Denk hierbij aan de aanleg van onze nieuwe tuin.. De kinderen mochten aangeven welke toestellen/ zones zij hier graag in wilden hebben. Dit wordt vervolgens meegenomen in plannen. De leden van de Kinderraad worden gekozen door hun leeftijdgenoten aan de hand van een stemming, een vroege kennismaking met onze democratie

We hebben respect voor autonomie van kinderen

Al op jonge leeftijd is je kind een eigen persoon met behoeften en eigenschappen die bij jouw kind passen. Bij een jong kind dat heel erg van bewegen houdt, verwachten we niet dat het een half uur stil aan tafel zit. Deze eigenheid van kinderen maakt ons vak écht interessant. Daarnaast kunnen kinderen al heel jong veel zelf. Wij nemen hier in de groep bewust veel tijd voor. Je eigen brood smeren, zelf een oplossing bedenken voor een probleem, kiezen aan welke activiteit je meedoet. Liever zelf met een boek op de bank als de rest buiten is? Het kan allemaal.

Voorbeelden

- Regelmatig bespreken we met de kinderen welke activiteiten zij leuk vinden om te doen. Vervolgens proberen we hun ideeën weer te verwerken in ons programma. Soms verzinnen de kinderen de meest wilde ideeën, zoals een zwembad in de bso. Dat gaat natuurlijk niet maar we proberen de ideeën wel om te buigen tot een haalbaar doel. Bijvoorbeeld door allerlei spelletjes over dat onderwerp te doen.
- Soms hebben kinderen ruzie met elkaar. In eerste instantie kijken wij of de kinderen dit met elkaar op kunnen lossen, lukt dat niet dan helpen wij ze.
- We leren kinderen zelf oplossingen bedenken voor ‘problemen’ zoals: In plaats van het probleem op te lossen, stimuleren we het kind een eigen oplossing te zoeken. Indien nodig, helpen we hierbij. Een mogelijke reactie van ons zou kunnen zijn: “Lukt het niet? Tja, wat nu? Kun je het misschien ook op een andere manier doen?”
- We bieden een uitnodigende omgeving: veel materialen staan op kindhoogte zodat ze door de kinderen zelf gepakt kunnen worden. Er is spelmateriaal voor diverse leeftijdsgroepen
- We vinden het belangrijk dat de groepsruimte voor kinderen een eigen plek is, hún plek. Om ervoor te zorgen dat kinderen de groep ook daadwerkelijk als hun eigen plek ervaren, betrekken we hen bij keuzes rondom de inrichting, materialen, activiteiten, structuur, en soms bij het bedenken van oplossingen voor knelpunten. We doen dit door: samen regels te maken, afspraken op papier, verlanglijsten, samen thema’s te bedenken, gesprekken en enquêtes. We betrekken de oudere kinderen zo veel mogelijk bij het maken van een programma en aanbod van activiteiten. Meestal komen de pedagogisch medewerkers met een paar voorstellen en daar kan dan ook uit gekozen worden. De ideeën van de kinderen zelf worden ook gebruikt voor een activiteit.
- We houden rekening met de wensen van kinderen m.b.t. de inrichting van de ruimte. We vragen kinderen wat zij graag willen in de groepsruimte. Het is hun eigen plek.

We bieden brede uitdaging en plezier

Bij onze locaties en groepen is alles zó ingericht dat kinderen volop de ruimte hebben met spel, materialen en activiteiten. Materialen die nieuwsgierig maken, spelbetrokkenheid en plezier geven. Daar komt het nodige water, zand, pasta, klei, bouw materiaal, verf, gereedschap en zelfs dieren bij kijken! We zorgen voor een breed aanbod van diverse activiteiten op alle verschillende ontwikkelingsgebieden. Gericht op een individueel kind, (kleine) groepjes kinderen of juist met z'n allen.

Voorbeelden

- Op onze buitenschoolse opvang gaan we regelmatig de natuur in. Kinderen ontdekken van alles in de natuur en het vergroot de leefwereld van het kind, zowel fysiek als mentaal
- We werken themagericht: kinderen krijgen op deze manier de kans een onderwerp uit te diepen. Ook de thema's rondom seizoenen en jaarfeesten worden daarbij betrokken. We werken vanuit de interesse van de kinderen. Op deze manier zijn kinderen langer geboeid en leren ze er meer van. Wij gebruiken een online programma, DoenKids, als basis om onze activiteiten thematisch te plannen
- De activiteiten die worden aangeboden, richten we op verschillende groepen: op de kinderen van de groep, op alle kinderen van bso Kloek die aan de activiteit mee willen doen of op een groepje kinderen van een bepaalde leeftijd of ontwikkelingsniveau. Op deze manier ontstaat een divers aanbod.
- We streven naar een goede balans tussen georganiseerde activiteiten en vrij spelen. Teveel nadruk op georganiseerde activiteiten betekent dat een kind niet meer leert om zelf keuzes te maken, zichzelf bezig te houden. Anderzijds is een aanbod van uitsluitend vrij spel te weinig uitdagend en biedt voor een aantal kinderen te weinig structuur. Kinderen willen graag iets nieuws leren of hun vaardigheden vergroten.
- We vinden het belangrijk dat kinderen kennis kunnen maken met zoveel mogelijke verschillende knutsel materialen, restmaterialen en diverse technieken, omdat dat hun fantasie en creatieve mogelijkheden stimuleert. Er is verschillend knutsel materiaal aanwezig. Kinderen kunnen er zelf voor kiezen om bijvoorbeeld met karton of verf aan de slag te gaan of om iets anders te kiezen. Er wordt een beroep gedaan op de eigen fantasie, op een eigen manier van het omgaan van de materialen. Naast knutselmaterialen wordt er ook materiaal aangeboden om op een andere fantasievolle en creatieve manier met ideeën om te gaan. Denk hierbij aan b.v. verkleedkleden, schmink, lappen, een legohoek, muziek en dans, (microfoon, karaoke set, etc)

We bieden ritme en structuur

De vertrouwde gezichten van pedagogisch medewerkers en van de kinderen in de groep zijn een belangrijk houvast. Net als de eigen groepsruimte en een rustige inrichting. Duidelijkheid komt ook terug in het ritme en programma van de ochtend, middag of dag, een aantal algemene huisregels en afspraken. Ook eigen (groeps)rituelen dragen hier aan bij. Dit biedt jonge kinderen voorspelbaarheid en vertrouwen in het verloop van de dag. Bij de buitenschoolse opvang verspreiden de kinderen zich vaak over meerdere ruimtes. Ook hier heeft de middag een bepaalde indeling. Dit begint meestal met groente en fruit en een (gezamenlijk) drinkmoment.

Voorbeelden

- De middagen die de kinderen bij ons doorbrengen hebben een duidelijke vaste structuur. Kinderen weten wanneer er wat van hen verwacht wordt en dit geeft rust.
- De kinderen worden op een vaste plek bij een vaste deur van school gehaald. Ze krijgen allemaal een hesje aan zodat ze goed zichtbaar zijn. Ook het team is herkenbaar aan de blauwe bedrijfskleding.
- Er is rond 15.30 uur een gezamenlijk groepsmoment (cracker, water /thee, fruit) waarbij alle kinderen betrokken zijn. Als we denken dat het nodig is, doen we een naamspelletje: zo leren de kinderen elkaars naam kennen. We besteden aandacht aan het de gebruikelijke omgangsregels,
- Als kinderen met iets gespeeld hebben en daarna graag iets anders willen doen, dan kan dat, natuurlijk. Eerst ruimen we dan samen op waar mee gespeeld is. Zo blijft de ruimte overzichtelijk en is er een duidelijke overgang van het ene naar het andere moment
- In de gang hangt een bord met de foto's en werktijden van de medewerkers, deze wordt dagelijks ge-update. Zo is zichtbaar voor kinderen wie wanneer aanwezig is.

We bevorderen positieve contacten tussen kinderen

Samen doen en samen spelen is leuk en ondersteunt de ontwikkeling. Ook botsen en voor jezelf opkomen horen daarbij. Kinderen leren van en met elkaar. We stimuleren onderling positief contact en samenspel. Waar nodig begeleiden we kinderen in het contact met anderen.

Voorbeelden

- Iedere dag doen we wel een (sport)activiteit met de kinderen. Tijdens dit soort spelletjes stimuleren we het samenspel met elkaar. Hierdoor ontstaat ook wel eens onenigheid. We stimuleren de kinderen dan om dat met elkaar op te lossen. Ze krijgen gezamenlijk een compliment als het gelukt is.
- We bevorderen positieve contacten tussen kinderen. Samenspelen kan soms leiden tot kleine conflicten. Hoe ouder de kinderen, hoe beter ze kleine conflicten kunnen oplossen, door bijvoorbeeld “nee” te zeggen, iets terug te pakken of gewoon weg te lopen. Kinderen zoeken vaak wel hulp van volwassenen met hun blik, maar als wij die niet beantwoorden blijken ze erg veel zelf te kunnen. Ook de jongere kinderen. We stimuleren dit ook zo veel mogelijk. Wel houden we in de gaten, hoe het conflict verloopt. We grijpen niet meteen in, behalve als ze elkaar pijn doen of als de situatie erg ongelijkwaardig is (een groot kind dat ruzie maakt met een klein kind). Ook houden we goed in de gaten dat kinderen niet weglopen bij conflicten en confrontaties uit de weg gaan. Kinderen moeten ook leren om voor zichzelf op te komen, dit stimuleren we door het kind aan te moedigen te zeggen dat het iets niet leuk vindt of te zeggen dat je iets terug wilt hebben wanneer het afgepakt is. Met een kind dat wat minder weerbaar is, gaan we samen naar het andere kind toe en helpen het zijn eigen standpunt te verwoorden. Na verloop van tijd zal de pedagogisch medewerker het kind meer op afstand aansporen voor zichzelf op te komen

We stimuleren kinderen respect te hebben voor anderen en hun omgeving

Al vanaf de jongste leeftijd is je kind een onderdeel van de groep. Daarbij horen bepaalde afspraken en vaste rituelen die ons met elkaar verbinden zoals het beginlied van de dag. Maar ook voel je je onderdeel van een groep als je inbreng er toe doet. Dit zit 'm, net als thuis, in 'gewone zaken'; samen de tafel dekken, even helpen bij de afwas (een fantastisch moment om met water te spelen), het ene spel opruimen voor je het volgende weer pakt, spelregels bij voetbal of het knutselmateriaal zelf schoonmaken. Jong geleerd...

Voorbeelden

- We leren kinderen dat je boos mag zijn, maar dat je dat niet oplost door elkaar pijn te doen. We praten een conflict uit en maken het daarna weer goed.
- We leren kinderen dat je niet zomaar een voorwerp uit iemands handen trekt, omdat jij daar ook mee wilt spelen. Je vraagt eerst of jij er ook mee mag spelen.
- We geven de kinderen houvast en een gevoel van veiligheid door het hebben van regels en het stellen van grenzen. De kinderen mogen veel, maar er zijn grenzen en regels. De regels die bij buitenschoolse opvang Kloek worden gehanteerd, komen voort uit waarden en normen. Je hebt respect voor de omgeving, dus je maakt geen spullen kapot. Je hebt respect voor de ander, dus je doet een ander geen pijn, gaat niet schelden of vloeken, luistert naar elkaar enz. Daarnaast spelen in de regels de fysieke veiligheid een grote rol: binnen niet rennen, niet op tafels, stoelen en banken klimmen. Kinderen weten door de regels die worden gehanteerd wat wel en niet kan. Soms wijzen kinderen elkaar op de regels.. Kinderen moeten het belang van de regels inzien om ze zich eigen te kunnen maken. Het is daarom noodzakelijk dat de pedagogisch medewerkers het nut van een gemaakte regel aan de kinderen uitleggen. Zij moeten daarin op één lijn staan.
- We schelden of vloeken niet. We spreken de kinderen hierop aan, en leggen uit waarom het niet mag. We proberen kinderen bewust te maken wat schelden/ vloeken bij een ander teweeg kan brengen.
- We stimuleren dat kinderen zorgdragen voor de groep. Kinderen mogen helpen bij 'klusjes', zoals de tafel dekken en afruimen, helpen met afwassen en afdrogen, spulletjes mee naar buiten dragen,, enz. Bij de jonge kinderen ruimen we bijvoorbeeld voor het eten samen op, bij de oudere kinderen is de regel dat ze gebruikt speelgoed zelf netjes opruimen.
- Bij de kinderen besteden we regelmatig aandacht aan pestgedrag. We zijn er op attent dat kinderen niet worden buitengesloten van gesprek of spel. We proberen kinderen bewust te maken van wat pesten voor een ander kan betekenen. Als pesten zich voordoet, bespreken we dit met collega's. Indien nodig betrekken we ook de ouders van de pester en het gepeste kind erbij om te overleggen waar het pesten vandaan komt, en wat we aan de situatie kunnen doen. In principe zoeken we met de kinderen samen een oplossing.
- De kinderen betrekken we bij de aanschaf van nieuw spelmateriaal. Op deze manier voelen kinderen zich verantwoordelijk voor de spullen van de groep, waardoor ze er zorgvuldiger mee omgaan.
- Bij het buitenspelen besteden we aandacht aan de omgang met de natuur, aan het zorgdragen voor je omgeving en aan het welzijn van dieren en planten.

We werken samen met ouders en anderen uit de leefomgeving van de kinderen

Onze bijdrage aan de opvoeding en ontwikkeling van je kind staat niet op zichzelf. Eenkennigheid, zindelijk worden, veranderingen in het gezin; samen met jou als ouder stemmen we af hoe we je kind daarbij het beste kunnen begeleiden. Maar ook met scholen, sportverenigingen, de kinderboerderij in de wijk, bibliotheek om de hoek, voorlees opa's en -oma's hebben we contact. We willen een waardevolle omgeving creëren waarin elk kind de kans krijgt om zich positief te ontwikkelen en te zijn wie het is.

Voorbeelden

- Dagelijks hebben we een kort gesprek met de ouder die het kind op komt halen. Wij vinden het belangrijk dat we een goede relatie opbouwen met een ouder.
- Als we ons zorgen maken over een kind, maken we met de ouders een afspraak om de zorgen uit te spreken en met de ouders hierover te praten. Samen kijken we of we dezelfde dingen herkennen. We maken afspraken voor hoe we het verder samen kunnen en willen aanpakken en houden met de ouders hier contact over (evalueren).
- De overdracht tussen de pedagogisch medewerkers gebeurt mondeling of in een overdrachtsschrift. Hierin worden de bijzonderheden van de dag genoteerd. Voor de ouders wordt in het ouderportaal met tekst en/of foto's de week toegelicht in een weekverslag.
- Soms is het haalmoment te kort om iets dat van belang is te bespreken. Als ouder en/of pedagogisch medewerker het nodig acht dat er een gesprek plaats vindt dan wordt hier tijd voor gemaakt. Dit kan over veranderen van opvangdagdelen gaan, maar vaak ook over hoe het met het kind gaat bij Kloek. Veranderingen thuis of op school kunnen ook aanleiding zijn voor een gesprek. Ook als een ouder wat meer wil weten over wat het kind bij ons doet, of vragen heeft over onze manier van werken, kan een gesprek worden aangegaan. Soms vindt de pedagogisch medewerker het nodig om een ouder uitgebreid in te lichten over de gebeurtenis die op Kloek heeft plaatsgevonden zoals een ruzie, pesterij, ongelukje of juist een hele nieuwe ontwikkeling van het kind.
- Ouders kunnen altijd bellen om te vragen hoe het met hun kind gaat bij Kloek.
- Elk kind heeft een eigen toestemmingsformulier. Hierop kunnen ouders aangeven waaraan het kind wel en niet mag deelnemen en welke dingen het kind zelfstandig mag ondernemen. Voor de basisschoolkinderen is dit een uitgebreid formulier. Zowel ouder als pedagogisch medewerker moeten dit formulier tekenen en jaarlijks actualiseren
- Er is een oudercommissie, nu bestaande uit drie ouders.

We bewaken de fysieke veiligheid van je kind

We hebben veel aandacht voor bewegen, buiten zijn en gezonde voeding. We doen zoveel mogelijk om ernstige ongelukken te voorkomen. Onze ruimtes, afspraken en werkinstructies zijn hier op gericht. Maar we willen en kunnen kinderen niet overal tegen beschermen. Ontwikkelen betekent ook de wereld ontdekken, klimmen en springen! Leren door vallen en opstaan. Vieze kleren en kleine ongelukjes, zoals schrammen of builen horen hierbij.

Voorbeelden

- Voor het spelen met bepaalde materialen voor het knutselen moet toestemming worden gevraagd, aangezien hier gevaarlijke materialen voor jonge kinderen kunnen liggen.
- Oudere kinderen, ongeveer vanaf 8 jaar, die daarvoor toestemming hebben van hun ouders mogen alleen op het schoolplein spelen.
- Pedagogisch medewerkers moeten op de hoogte zijn van waar de kinderen op een dag zijn. Zijn ze afgemeld? Zijn ze ziek, naar een vriendje en/of na 17.00 weer op het kindercentrum? Om te waarborgen dat we weten waar de kinderen zijn, hanteren wij een vaste manier van handelen.
- We voeren jaarlijks een risico-inventarisatie uit, waarbij we kritisch kijken naar de veiligheid en hygiëne van de locatie. Het plan van aanpak wat hier uit voortkomt bespreken we met de oudercommissie en hierover informeren we alle ouders.

Achterwacht

Voor de bso is altijd een tweede volwassene in het pand en we kunnen altijd een beroep doen op de andere pedagogisch medewerkers bij het kinderdagverblijf in hetzelfde pand. Dat houdt in dat wij in het geval van een calamiteit binnen vijf minuten een collega van het kinderdagverblijf in kunnen schakelen. Wij hebben altijd een mobiele telefoon en vaste telefoon bij de hand waarmee wij één van onze collega's snel kunnen bereiken. Het is dan ook niet nodig om het kind of de kinderen in geval van nood alleen te laten. De overige kinderen worden dan opgevangen door de andere pedagogisch medewerker en indien nodig mee genomen naar een andere groep.

Vierogenprincipe

Dit principe is verplicht voor kinderen van nul tot vier jaar. Dit betekent dat op elk moment de reële kans bestaat dat er een volwassene meekijkt of meeluistert met de beroepskracht. Dit houdt in dat we ervoor zorgen dat pedagogisch medewerkers in een groep altijd gezien of gehoord kunnen worden. In ons kindercentrum realiseren we dit op de volgende manier:

- Door het raamwerk zijn de groepsruimten vanaf de gang en buiten in zijn geheel te zien. Iedereen die door de gang loopt, kan naar binnen kijken.
- Op momenten dat er maar één pedagogisch medewerker werkt, probeert de clustermanager of de administratief ondersteuner op kantoor te zijn. Zij loopt regelmatig de groep binnen.
- Als we alle groepen in gebruik zijn, lopen de pedagogisch medewerkers regelmatig bij elkaar binnen.
- Bij de bso is op dit moment een BBL-er (boventalig) aanwezig.
- Als er twee pedagogisch medewerkers in het gebouw zijn, zullen zij tijdens de pauze in/rond het pand blijven en bereikbaar zijn en onaangekondigd terugkomen in de groep zodat er altijd iemand kan meekijken.

De uitwerking van het vierogenprincipe en de maatregelen die we hierbij nemen hebben we besproken met de oudercommissie.